

**Вищий навчальний заклад «Приватне акціонерне товариство
«Львівський інститут менеджменту»
Кафедра фундаментальних економічних та природничих дисциплін**

СИЛАБУС

«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
спеціальність	073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма	«Менеджмент організацій і адміністрування»
кількість кредитів ЄКТС	3,5 (105 год.)
форма навчання	очна (денна), заочна
компонент освітньо-професійної програми	нормативна
цикл підготовки	професійний
мова викладання	українська

Керівник курсу:

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, вчене звання	Ступницька Наталія Володимирівна, кандидат технічних наук, доц
Контактний телефон	097-515-26-10
E-mail:	N_Stupnytska @i.ua
Адреса викладання дисципліни	вул. Ліська, 16, м. Львів, 79018 кафедра менеджменту та міжнародного бізнесу Львівський інститут менеджменту
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	фундаментальних економічних та природничих дисциплін
Графік консультацій	згідно графіку консультацій

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів 3,5 / 105 год., із них:

Лекції (год.) – 16

Семінарські заняття (год.) – 0

Практичні заняття (год.) – 16

Самостійна робота (год.) – 73

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Навчальна дисципліна «Охорона праці в галузі» об'єднує систему знань і навиків з охорони праці під час виконання професійних обов'язків персоналом об'єктів господарювання. Виклад дисципліни включає питання професійної безпеки з огляду найпоширеніших причин виробничого травматизму, які характерні для сьогодення. Дисципліна покликана сформувати у майбутніх фахівців знання, навички і вміння щодо функціонування системи управління охороною праці, аналізу стану і проблем безпеки праці в галузі.

Дисципліна зорієнтована на отримання фахових компетентностей щодо впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці; готовності до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій; організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є логічне продовження програми навчального предмету «Основи охорони праці». Вивчення теорії та отримання практичних знань з забезпечення безпечних умов праці, збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку, профілактики травматизму та професійних захворювань, аварій тощо.

Мета вивчення дисципліни – полягає у формуванні у майбутніх фахівців теоретичних знань, практичних умінь і здатностей достатніх для успішного та безпечного виконання професійних обов'язків з врахуванням нормативно-правових і організаційних вимог з охорони праці, із можливістю розробки конкретних заходів та засобів поліпшення санітарно-гігієнічних умов, техніки безпеки і пожежної безпеки.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є: забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах на галузевих об'єктах через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Навчальний контент

№з/п	Теми	Результати навчання
1.	Міжнародні норми і законодавство України в галузі охорони праці.	– Знати: – перелік і зміст основних нормативних актів України з питань охорони праці, пов'язаних зі сферою управління виробництвом; – систему управління охороною праці підприємства (СУОПП), її структуру і особливості, показники ефективності функціонування; – алгоритм виявлення, оцінки та зменшення ризиків виникнення небезпечних ситуацій на виробництві, оцінку витрат на охорону праці та визначення їхньої ефективності, системи і принципи стимулювання охорони праці;
2.	Система управління охороною праці в організації	– економічні методи управління охороною праці, фінансування охорони праці; – психологічні фактори та заходи підвищення безпеки праці; – порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві;

3.	Психологічний зміст проблеми професійної придатності	– психологічний зміст проблеми професійної придатності. – етапи формування профпридатності. – система професійних важливих якостей як складова професійної придатності. – безпека праці і професійна придатність. – методи визначення професійної придатності
4.	Травматизм та професійні захворювання в галузі. Соціально-психологічні аспекти охорони праці	– нормативно-правову основу проведення атестації робочих місць за умовами праці; – порядок фінансування страхування від нещасного випадку, відповідальність фонду соціального страхування від нещасних випадків за невиконання своїх обов'язків; – порядок проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці; – специфічні заходи і засоби захисту працюючих від електромагнітного випромінювання радіочастотного, оптичного та іонізуючого діапазонів; – вимоги безпеки до приміщень, технологічних процесів та робочих місць обладнаних персональними комп'ютерами та офісною технікою, можливий їх негативний вплив на життєдіяльність і здоров'я людини; – організація та режим роботи операторів персональних комп'ютерів; – фактори пожежної небезпеки галузевих об'єктів; – причини пожеж на галузевих об'єктах – реальні й імовірні; – категорії та класи вибухонебезпечності галузевих об'єктів; – заходи і засоби системи протипожежного захисту галузевих об'єктів; – складові системи організаційних протипожежних заходів у галузі.
5.	Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці	– Вміти: – оцінити відповідність стану організації охорони праці на підприємстві чинному законодавству і нормативним актам; – визначати функціональні обов'язки працівників з урахуванням їх посад і вимог чинних законодавчих актів;
6.	Стан умов праці в галузі. Ризики в діяльності працівників	– визначати статистичні показники травматизму на підприємстві; – організувати розслідування виробничого нещасного випадку; – опрацювати план навчання і перевірки знань з охорони праці працівників залежно від виконуваних ними функціональних обов'язків і безпеки робіт, що виконуються; – визначити клас умов праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості виробничого процесу; – контролювати дотримання вимог з гігієни праці; – проводити інструктажі на робочому місці з питань захисту від шкідливих факторів; – визначити категорію приміщень за небезпекою ураження електричним струмом; – сприраючись на показники пожежної небезпеки матеріалів і речовин, визначити ймовірну категорію вибухопожежобезпеки конкретних виробничих умов та клас приміщення і зон за вибуховою і пожежною небезпекою; – визначити загальні технічні заходи системи протипожежного захисту для певних виробничих умов; – обґрунтувати первинні засоби пожежегасіння для певних
7.	Електробезпека	
8.	Заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах	

		виробничих умов і провести інструктаж щодо користування цими засобами; – враховувати різні за походженням джерела небезпеки при здійсненні заходів щодо забезпечення трудової діяльності; – застосовувати теорію ризику для оцінювання небезпеки виробничої діяльності; – використовувати засоби індивідуального захисту для забезпечення безпеки людей в умовах виробничої діяльності; – у складі комісії з розслідування нещасного випадку, спираючись на чинні положення, скласти акт про нещасний випадок на виробництві; – надавати першу медичну допомогу у вигляді само- і взаємодопомоги від різних видів небезпек. – вирішувати економічні питання охорони праці.
--	--	--

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Навчальна та робоча програми.
2. Навчальний посібник, підручник, курс лекцій, презентації.
3. Методичні рекомендації до семінарських занять із курсу.
4. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів.
5. Завдання для контрольних робіт та питання на залік.

Компетентності та результати навчання згідно ОПП, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.
----	--

Загальні компетентності:

ЗК 02	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
ЗК 05	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні компетентності:

СК 05	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
СК 08	Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.
СК 09	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання:

ПРН 06	Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.
ПРН 07	Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

Політика оцінювання

Політика оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється з дотриманням принципів доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи слід здавати у зазначені терміни. За порушення термінів здачі завдань знижується бал. Перескладання модулів відбувається із дозволу навчального відділу за наявності поважних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час підсумкового контролю та заліку заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. За відвідування 1 лекції / 1 практичного заняття нараховується 1 бал. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно із погодженням викладача, у цьому випадку за відвідування лекційних та практичних занять бали нараховуються за результатами тестування по темі лекції / практичного заняття.

До відома студентів шкала і критерії оцінювання доводиться на першому занятті з дисципліни:

Шкала та критерії оцінювання знань студентів з курсу

Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
5 «відмінно» (90-100 балів)	Глибокі теоретичні знання з дисципліни охорона праці в галузі, змістовні, обґрунтовані відповіді на поставлені питання, вільне володіння методами виконання практичних завдань та їх безпомилкове вирішення, чітке розуміння значущості порушення вимог охорони праці та аргументована позиція щодо необхідності їх своєчасного усунення.
4 «добре» (82-89 балів)	Вільне володіння програмним матеріалом та методами виконання практичних завдань, однак з недостатньо повним їх обґрунтуванням та порушенням логіки викладення. Мають місце незначні помилки при вирішенні практичних завдань.
4 «добре» (74-81 балів)	Достатні теоретичні знання з дисципліни та вміння виконувати стандартні практичні завдання. Мають місце окремі помилки у відповідях на поставлені питання. Відсутність чіткої аргументованої позиції при вирішенні практичних завдань.
3 «задовільно» (64-73 балів)	Достатні теоретичні знання з дисципліни, наявність певних навичок щодо вирішення практичних завдань. Відповіді на поставлені питання недостатньо аргументовані з наявністю окремих суттєвих помилок. Помилки при вирішенні практичних завдань через нерозуміння кінцевого результату.
3 «задовільно» (60-63 балів)	Мінімально допустимий рівень теоретичних знань з дисципліни. Володіння основним понятійним апаратом. Можливість вирішення окремих практичних завдань за допомогою викладача. Неповна відповідь на поставлені питання із допущенням суттєвих помилок.
2	Недостатні теоретичні знання та недостатнє володіння основними поняттями

«незадовільно» (35-59 балів) (з можливістю повторного складання)	і категоріями дисципліни. Виконання практичних завдань не в повному обсязі, або невірне виконання усіх робіт.
2 «незадовільно» (1-34 балів) (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Відсутність теоретичних знань та практичних навичок з дисципліни. Не виконання програми дисципліни.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: базові знання з дисциплін: «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Трудове право».

Постреквізити: знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни, будуть використовуватись при вивченні дисциплін: «Стратегічний менеджмент», «Корпоративне управління», а також при проходженні виробничої, переддипломної практики, написанні кваліфікаційної (магістерської) роботи та у практичній діяльності.

Рекомендована література

Базова:

1. Атаманчук П. С., Мендерецький В. В., Панчук О. П., Білик Р. М. Охорона праці в галузі : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 322 с.
2. В. М. Курепін, Д. Д. Марченко, Д. В. Курепін. Охорона праці в галузі : навч. посібник. Миколаїв : МНАУ, 2023. 586 с.
3. Охорона праці в галузі та цивільний захист : навчальний посібник / В. М. Курепін, К. М. Горбунова, В. М. Курепін та ін.. Миколаїв : МНАУ, 2020. 266 с.
[URL:http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8596](http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8596)
4. Кравченко Л. В., Сусло Л. В. Охорона праці в галузі : навч. посібник. Умань : Візаві, 2020. 188 с.
5. Охорона праці та охорона праці в галузі : курс лекцій / укладач: С. В. Супрунович. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2021. 50 с.
6. С. О. Ковжого, С. А. Тузіков, Є. В. Карманний, А. П. Зенін. Цивільний захист і охорона праці в галузі : навч. посібник. Харків : «Право», 2019. 192 с.
7. О. Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська. Охорона праці та цивільний захист : підручник. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 408 с.
8. Масікевич Ю. Г., Жуковський О. М., Масікевич А. Ю., Візнюк І. Д. та ін. Охорона праці в галузі : навчальний посібник. Чернівці : БДМУ, 2019. 259 с.
9. Кириченко В. В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с.

Допоміжна:

1. Супрович М. П. і др. Безпека життєдіяльності : практикум. Київ : Кондор, 2018. 164 с.
2. Лазуткін М. І., Журавель С. М., Журавель М. О. Рекомендації студентам щодо поліпшення умов праці при використанні комп'ютерної техніки та технологій. *Молодий вчений*. 2021. № 2(90). С. 118-120.
3. Лазуткін М. І., Журавель С. М., Журавель М. О. Попередження дорожньо-транспортного травматизму. *Молодий вчений*. 2020. № 2(78). С. 179-183.
4. Лазуткін М. І., Журавель М. О. Компенсації працівникам за умови праці відповідно до результатів атестації робочих місць. *Молодий вчений*. 2019. № 3(67). С. 6-10.
5. Термінологічний словник з охорони праці, цивільного захисту та безпеки життєдіяльності : навч. посіб. для студентів усіх спеціальностей та форм навчання : 3-тє вид., доп. / Укл. : М. І. Лазуткін, Г. І. Слинько, М. О. Журавель, С. М. Журавель. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2021. 212 с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна служба України з питань праці (Держпраці) URL : <https://dsp.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL : <https://www.mon.gov.ua>
3. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL : <https://www.dsns.gov.ua>